

передшлунки до трапило неферомагнітне інвазивне металеве тіло, котре мігрувало з сітки у перикард корів.

Висновок. В умовах сьогодення має місце істотне поширення носійства сторонніх тіл у передшлунках худоби, яке характеризується різноманіттям виявлених предметів, різницею за віком тварин та методом господарювання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Human footprint in the abyss: 30 year records of deep-sea plastic debris/S. Chiba et al. Marine Policy. 2018. Vol. 96. P. 204–212.
2. Parker L. We made plastic. We depend on it. Now we're drowning in it. National Geographic. 2018. URL: <https://www.nationalgeographic.com/magazine/article/plastic-planet-waste-pollution-trash-crisis>.
3. Negash S., Sibhat B., Sheferaw D. A postmortem study on indigestible foreign bodies in the rumen and reticulum of ruminants, eastern Ethiopia. Onderstepoort Journal of Veterinary Research. 2015. Vol. 82. no. 1. 881 p.
4. Чернозуб М. Пластик у передшлунках корови... Як це трапилося? Тваринництво та ветеринарія. 2017. № 9. С. 50–54.

УДК626.125.18/25.2

СМЕЙКО О.І., магістрант

КОЗІЙ В.І., д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕТОЛОГІЧНІ ТА ГОСПОДАРСЬКІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ КУЛЬГАВОСТІ У КОРІВ

Наведені результати наукових досліджень свідчать про те, що важливими етіологічними факторами кульгавості у корів є етіологічні та господарські фактори, які слід враховувати за розробки заходів профілактики хвороб кінцівок.

Ключові слова: корова, кульгавість, профілактика, причини.

Кульгавість є вагомою причиною економічних втрат, передчасного вибракування та неповного розкриття генетичного потенціалу молочних корів. У зв'язку з цим в останні роки посилилася увага до лікування та профілактики кульгавості. При цьому лікарі ветеринарної медицини почали звертати свою увагу на причини розвитку кульгавості пов'язані зі спадковістю, навколишнім середовищем, годівлею, особливостями поведінки корів та іншими можливими етіологічними факторами [1]. Інші автори [4], вказують на те, що фермери та менеджери ферм можуть недооцінювати поширеність кульгавості через низький рівень оцінки поширеності патології на фермах. Автори підкреслюють необхідність покращити здатність фермерів виявляти та реєструвати кульгавих корів за рахунок удосконалення відповідних діагностичних методів.

Долечек К. та Д. Бьюлі [2] вказують на те, що низький рівень впровадження стратегій боротьби з кульгавістю можливо пов'язаний зі складнощами оцінки вартості цієї патології у молочних корів. Автори наголошують, що попередні оцінки загальних витрат на кульгавість є змінними та суперечливими, багато з визначених категорій видатків та збитків потребують подальших досліджень, для того щоб точно відобразити загальну оцінку витрат за кульгавості у корів. На думку цих вчених майбутні дослідження мають зосередитись на виявленні витрат, пов'язаних з конкретними видами кульгавості, різними рівнями її тяжкості та врахування стадій лактації корів на початку кульгавості.

Садік М.Б. та співавт. [3] порівнювали рівень кульгавості у корів залежно від особливостей їх годівлі та утримання, продуктивності, гігієнічного стану кінцівок та рогу ратиць тощо. Було встановлено, що в середньому поширеність кульгавості на рівні корів складала 34,2 % (95 % ДІ 22,2-50,0 %), при цьому всі господарства мали принаймні один випадок кульгавості. Ураження рогу ратиць було зареєстровано у 470 корів (46,9 %; ДІ 33,3-63,3 %), з яких 296 (62,9 %) були кульгавими. З них 78,9 % уражень були на тазових

кінцівках, а у 25,5 % корів було уражено дві і більше кінцівок. Частка корів з неінфекційними та інфекційними ураженнями пальців становила 81,9 та 18,1 %, а переважними ураженнями рогу були виразки підошви (24,9 %), розшарування білої лінії (19,6 %), крововилив у підошву (10,2 %), набряк вінчика (9,6 %), виразки пальців (8,4 %) та пальцевий дерматит (5,6 %). Низький рівень вгодованості (<2,5) збільшував шанси кульгавості (OR = 4,8; 95 % ДІ 2,9-7,9). Більша ймовірність кульгавості спостерігалася у корів з ураженням рогу ратиць (OR = 15,2; 95 % ДІ 10,4-19,2) та у тварин з довгими ратицями. На думку авторів наведені дані є важливими для лікарів ветеринарної медицини і фермерів з точки зору пошуку причин та організації профілактичних заходів.

Фактори ризику кульгавості на рівні корів та ферм на молочних фермах з автоматизованими системами доїння вивчали Р.Вестінта співавт. [6]. Важливими причинами кульгавості були визначені недостатня ширина стійла. У первістокневідповідність середньої ширини стійла збільшувала ймовірність кульгавості у 3,7 рази. Вузька кормова алея (<430 см; коефіцієнт шансів (OR) = 1,9), закоротка зона викиду голови під час вставання (OR = 1,7), низький рівень вгодованості (OR = 2,1) та наявність уражень скакального суглоба (OR = 1,6) також були визначені як важливі фактори ризику кульгавості. Лише 1 із 36 ферм мали стійла відповідної ширини та довжини для корів на своїй фермі. На думку авторів з метою запобігання кульгавості більше уваги потрібно надавати будівництву стійл відповідної ширини, або вибору корів з меншим об'ємом чи масою тіла, які б відповідали існуючим стійлам.

Отже, наведені результати наукових досліджень свідчать про те, що важливими етіологічними факторами кульгавості у корів можуть бути етіологічні та господарські фактори, які впливають на поведінкові реакції корів (рух по проходах, спосіб лягання та вставання корів, навантаження на кінцівки тощо). За розробки заходів профілактики хвороб кінцівок у корів важливо враховувати можливі етіологічні та господарські компоненти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Anderson D.E., Rogers G.M. Prevention of lameness in cow-calf operations. *Vet Clin North Am Food AnimPract.* 2001. 17(1). P. 209-223. DOI:10.1016/s0749-0720(15)30063-3.
2. Ranjbar S., Rabiee A.R., Ingenhoff L., House J.K. Farmers' perceptions and approaches to detection, treatment and prevention of lameness in pasture-based dairy herds in New South Wales, Australia. *Aust Vet J.* 2020. 98(6). P. 264–269. DOI:10.1111/avj.12933.
3. Dolecheck K., Bewley J. Animal board invited review: Dairy cow lameness expenditures, losses and total cost. *Animal.* 2018. 12(7). P. 1462–1474. DOI:10.1017/S1751731118000575.
4. Cow- and herd-level factors associated with lameness in dairy farms in Peninsular Malaysia/M.B. Sadiq et al. *Prev Vet Med.* 2020. 184:105163. DOI:10.1016/j.prevetmed. 2020.105163.
5. Cow- and farm-level risk factors for lameness on dairy farms with automated milking systems/R. Westin et al. *J Dairy Sci.* 2016. 99(5). P. 3732–3743. DOI:10.3168/jds.2015-10414.

УДК619:618.19-006.06:636.7

ГЕРГАУЛОВ М.В., аспірант; **БІЛИЙ Д.Д.**, д-р вет. наук
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ПРОГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СУДИННОЇ ІНВАЗІЇ ЗА КАРЦИНОМ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ У КІШОК

Пілотне дослідження доводить діагностичну значимість визначення інвазії ракових клітин в кровоносні та лімфатичні судини, а також регіонарні лімфатичні вузли, що дозволяє з високим рівнем достовірності прогнозувати перебіг захворювання та можливі ускладнення.

Ключові слова: кішки, пухлини, молочна залоза, ангіо- та судинна інвазія, метастазування